

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПВНЗ «ВІННИЦЬКИЙ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ЕПФК ПВНЗ «ВФЕУ»

Боднар С.В.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ з «історії України»

для вступників для здобуття освітньо-професійного
рівня фаховий молодший бакалавр

За спеціальностями:

D1 Облік і оподаткування

D2 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок

D3 Менеджмент

D7 Торгівля

D6 Секретарська та офісна справа

K9 Правоохоронна діяльність

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для успішного вивчення дисципліни «Історії України», абітурієнт повинен володіти ґрунтовними знаннями шкільної програми за 5-9 клас. Програму співбесіди з історії України розроблено на основі Закону України «Про загальну середню освіту», Державного стандарту базової і повної середньої освіти та з урахуванням чинної програми з історії України для абітурієнтів, які складають співбесіду з історії України на основі базової загальної середньої освіти.

Програма співбесіди з історії України охоплює розділи шкільної програми з курсу «Історія України», які вивчаються при здобуванні базової загальної середньої освіти. У запропонованій програмі стисло наведено зміст розділів шкільної програми, де вказано основний понятійний апарат, яким повинен володіти випускник 9-го класу, наводиться перелік основних питань, які виносяться на співбесіду. Цей перелік дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання потрібно звернути увагу при підготовці до співбесіди з історії України.

Оцінювання результатів співбесіди передбачає оцінювання засвоєних абітурієнтами знань і сформованих умінь та навичок:

- знання дат, хронологічних меж, періодів найбільш важливих історичних подій і процесів;
- знання фактів, місця, обставин, учасників, результатів подій;
- співвіднесення одиничних фактів і типових загальних явищ;
- визначення характерних суттєвих рис історичних явищ і подій;
- групування (класифікація) фактів за вказаною ознакою;
- знання історичних понять термінів, їх визначень;
- розкриття причинно-наслідкових зв'язків між подіями.

Основні вимоги до підготовки вступників з дисципліни «Історія України» абітурієнт повинен **знати**:

- сутність основних проблем історії народу України;
- основні закони та етапи розвитку людського суспільства від найдавніших часів до початку XX ст; витоки української нації та її місце в загальнолюдських процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу; історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- процеси розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність історичних осіб.

вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність осіб;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей; співставляти історичні події, процеси з

періодами (епохами);

- розрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно добувати історичну інформацію за темою, працювати з першоджерелами, літературою;
- аргументовано на основі історичних фактів відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему.

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

№ з/п	Тема
1	<i>Стародавня історія України</i> Поява і розселення людей на території України. Кам'яний вік. Палеоліт. Мезоліт. Неоліт. Форми суспільної організації у кам'яному віці. Енеоліт. Трипільська культура (етнічна приналежність; поселення; господарство; релігія і культура). Бронзовий вік. Племена раннього залізного віку на території України: кіммерійці, скіфи, сармати (суспільний устрій, релігія, господарство, військова справа). Античні міста-держави на території України (причина грецької колонізації, господарство; політичний устрій; культура і релігія; найбільші міста). Боспорське царство. Велике переселення народів. Давні слов'яни (походження; господарство; розселення). Східні слов'яни.
2	<i>Виникнення та розквіт Київської Русі</i> Заснування Києва. Кий, Щек, Хорив та їхня сестра Либідь. Розселення східнослов'янських племінних союзів. Куявія. Аскольд та Дір. Рюрик. Утворення Київської Русі. Походження назв «Русь», «Україна». Внутрішньополітична та зовнішньополітична діяльність князів: Олега, Ігоря, Ольги. Правління Володимира Великого. Запровадження християнства як державної релігії. Реформи князя Володимира. Князювання Ярослава Мудрого. Правління Ярославовичів. Боротьба за київський стіл між Ярославовичами. Любецький князівський з'їзд. Князювання Володимира Мономаха. Правління Мстислава Володимировича.
3	<i>Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава – правонаступниця Київської Русі.</i> Причини роздробленості Київської Русі. Наслідки розпаду Київської Русі. Розвиток Київського, Чернігово-Сіверського, Переяславського князівств. Боротьба за київський стіл. Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Правління князя Романа Мстиславовича. Князювання Данила Галицького. Монгольська навала.
4	<i>Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави у IX – XIV</i> Суспільно-політичне та господарське життя Київської Русі. Суспільно-політичне та господарське життя Галицько-Волинської держави. Розвиток

	освіти та культури Київської Русі. Будівництво Софійського собору та Золотих Воріт в Києві. Створення Остромирового Євангелія. «Повість минулих літ». «Слово о полку Ігоревім». Розвиток освіти та культури Галицько-Волинської держави. Поширення писемності.
5	Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.) Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Входження українських земель до складу Литовської держави. Кревська унія. Політичне становище українських земель після унії. Правління князя Вітовта. Князювання Свидригайла Ольгердовича. Відновлення та остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Утворення Кримського ханства та його перехід у васальну залежність від Туреччини. Виникнення українського козацтва. Включення Закарпаття до складу Угорщини, Буковини до складу Молдавського князівства. Московсько-литовські війни. Господарське життя України. Розвиток ремесел та торгівлі. Магдебурзьке право. Соціальний устрій. Литовські статuti. Антифеодальний рух. Розвиток культури та освіти.
6	Українські землі під владою Речі Посполитої. Наростання національно-визвольної боротьби українського народу. Зміни у соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Д. Вишневецький. Козацькі повстання 90-х років XVI ст.. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Реєстрове козацтво. Участь українського козацтва в Хотинській війні. П. Конашевич-Сагайдачний. Козацькі повстання 20-х - 30-х років XVII ст...
7	Національно-культурний рух в Україні в другій половині XVI – першій половині XVII ст.. Православна церква в другій половині XVI ст Реформаційні та контрреформаційні рухи в Україні. Братський рух. Пересопницьке Євангеліє. Берестейська церковна унія та її вплив на церковне життя. Утворення греко-католицької церкви. Православна церква в першій половині XVII ст. Петро Могила. Розвиток освіти та культури. Острозька академія. Києво-Могилянський колегіум. Друкарство.
8	Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої середини XVII ст. Відродження української держави. Причини, характер та рушійні сили національно-визвольної війни українського народу. Її періодизація. Воєнні дії 1648-1649 рр. Зміни в

	суспільно-політичному житті. Утворення Української козацької держави - Війська Запорозького. Зборівський мирний договір. Воєнно-політичні події 1650-1653 рр. Білоцерківський договір. Українсько-московські відносини. Переяславська рада. Березневі статті та їх значення. Завершення війни. Діяльність Богдана Хмельницького.
9	<i>Українські землі в другій половині XVII ст. Поділ України та боротьба за незалежність.</i> Становище Української держави після смерті Б. Хмельницького. Гетьманування І. Виговського. Умови Гадяцького договору. Московсько-українська війна 1658-1659 рр. Гетьманування Ю. Хмельницького. Поділ України. Період «Руїни». Бахчисарайський мирний договір. «Вічний мир». Роль Запорізької Січі в національно-визвольній війні. Іван Сірко. Занепад Правобережжя. Запорізька Січ у складі Гетьманщини.
10	<i>Українські землі наприкінці XVII – першій половині XVIII ст.</i> Гетьманування І. Мазепи. Коломацькі статті. Відродження козацького устрою на Правобережній Україні. Перебіг національно-визвольного повстання на Правобережжі у 1700-1704 рр. Семен Палій. Північна війна. Повстання І. Мазепи. Переговори Мазепи зі Швецією. Конституція Пилипа Орлика. Гетьманування І. Скоропадського. Перша Малоросійська колегія. Гетьманування П. Полуботка, Д. Апостола, правління гетьманського уряду.
11	<i>Культура України другої половини XVII – першої половини XVIII ст.</i> Умови та розвиток культури. Освіта та книгодрукування. Наука. Література. «Літопис самовидця». Архітектура, графіка, малярство. Композитори.
12.	<i>Українські землі у другій половині XVIII ст..</i> Гетьманування К. Розумовського. Остаточна ліквідація гетьманства. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорізької Січі. Гайдамацький та опришківський рухи. Коліївщина.
13	<i>Культура України другої половини XVIII ст.</i> Розвиток освіти, науки. Книгодрукування. Література. Музичне та театральне мистецтво. Архітектура та образотворче мистецтво.
14	<i>Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Декабристський рух в Україні.</i> Адміністративно-територіальний устрій українських земель. Промисловий переворот. Національне відродження. Південне товариство. «Руська правда»

	П. Пестеля. Розвиток національного руху. Кирило-Мефодіївське братство. Антифеодальний рух на українських землях.
15	<i>Західноукраїнські землі наприкінці XVIII- у першій половині XIX ст. Початок національного відродження.</i> Включення західноукраїнських земель до Австрійської імперії. Реформи Марії Терезії та Йосифа II. Національне та соціальне становище. Антифеодальна боротьба. Початок національного відродження в Західній Україні. «Руська трійця». Діяльність Головної Руської ради.
16	<i>Культура України кінця XVIII- першої половини XIX ст</i> Розвиток освіти, науки. Література. Культурно-освітній рух. «Історія русів». Архітектура. Образотворче мистецтво. Театр, музика.
17	<i>Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.</i> Селянська реформа 1861 р. Політика російського царизму. Соціально-економічний розвиток. Суспільно-політичне життя. Валуєвський циркуляр 1863 р. Емський указ 1876 р. Український визвольний рух. Діяльність громад.
18	<i>Західноукраїнські землі у складі Австро-Угорської імперії у другій половині XIX ст.</i> Адміністративні зміни . Національна політика австрійського уряду щодо українських земель. Соціально-економічний розвиток. Трудова еміграція. Суспільно-політичні рухи. Народовці (українофіли). Радикали. Москвофіли. Утворення політичних партій. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта»
19	<i>Культура України у другій половині XIX ст.</i> Становлення української нації. Освіта та наука. Розвиток літератури, архітектури, скульптури та живопису. Театр і музика.
20	<i>Україна на початку XX ст.</i> Економічний розвиток наддніпрянської України. Столипінська аграрна реформа. Створення українських політичних партій у наддніпрянській Україні. Революції. Діяльність ТУП. Українські землі у складі Австро-Угорської імперії.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА УСНУ ІНДИВІДУАЛЬНУ СПІВБЕСІДУ

1. Охарактеризуйте процес появи і розселення людей на території України.
2. Визначте місце Трипільської археологічної культури в утвердженні відтворювального господарства на землях України.
3. Охарактеризуйте державне, культурне та господарське життя античних міст - держав Північного Причорномор'я.
4. Охарактеризуйте суспільно - політичне становище східних слов'янських племінних союзів на території сучасної України напередодні утворення Київської держави VII-IX ст.)
5. Утворення держави Київська Русь.
6. Охарактеризуйте роль князів Олега та Ігоря у становленні Київської Русі.
7. Князювання Ольги та Святослава: внутрішньополітичні реформи та зовнішня політика.
8. Порівняйте внутрішню та зовнішню політику князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого.
9. Розкрийте причини і сутність роздробленості Київської Русі,
10. Назвіть особливості політичного та соціально - економічного життя князівств часів роздробленості.
11. Прийняття християнства за Володимира Святославовича. Історичне значення хрещення Русі.
12. Охарактеризуйте адміністративно - політичні реформи в Київській державі за князя Володимира Святославовича. Місце Володимира Великого в історії України.
13. Охарактеризуйте соціально - економічне життя Київської Русі.
14. Визначте особливості розвитку архітектури та образотворчого мистецтва Київської Русі та Галицько - Волинської держави. Назвіть найвидатніші пам'ятки.
15. Охарактеризуйте князя Данила Романовича як історичну особистість.
16. Визначте особливості політичного становища українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після Кревської унії.
17. Монголо - татарська навала на українські землі.
18. Вхід українських земель до складу інших держав в XIV - першій половині XVI ст.
19. Оцініть князя Василя-Костянтина Острозького як історичну особистість. Визначте роль Острозької академії в розвитку української культури.
20. Розкрийте суть і наслідки Люблінської унії для українських земель.
21. Берестейська церковна унія та її наслідки.
22. Охарактеризуйте розвиток культури і освіти в Україні в першій половині XVI ст.
23. Розкрийте причини виникнення українського козацтва. Визначте місце козацтва в історії та культурі України.
24. Запорізька Січ.
25. Виникнення кримського ханства. Турецько - татарські набіги на українські землі у другій половині XV - XVI ст., їхні наслідки.
26. Братства та їх роль в розвитку культури України.
27. Політичний і соціально - економічний лад козаків.
28. Охарактеризувати реформи 60-70-х років XIX ст. в Наддніпрянській Україні.

29. Охарактеризуйте особливості скасування кріпосного права в Україні,
30. Соціально - економічний розвиток і політичне становище в Україні після адміністративно - політичних реформ 60-70-х років XIX ст.
31. Виникнення громад та їхня культурно - освітня діяльність у другій половині XIX ст. Володимир Антонович.
32. Політика російського самодержавства щодо України в другій половині XIX ст.
33. Народовці, радикали, москвофіли в суспільно - політичному житті західноукраїнських земель у другій половині XIX ст.
34. Наростання українського національного руху в західноукраїнських землях наприкінці XIX - на початку XX ст.
35. Утворення українських політичних партій Галичини.
36. Михайло Грушевський в громадсько - політичному житті України кінця XIX - початку XX ст.
37. Причини й початок трудової еміграції західних українців наприкінці 19 ст.
38. Охарактеризуйте роль Івана Франка в розвитку української суспільно - політичної думки.
39. Охарактеризуйте внесок Братства тарасівців у розвиток українського національно-визвольного руху
40. Створення українських політичних партій в Наддніпрянській Україні.
41. Зміст та наслідки столипінської аграрної реформи для України.
42. Національні рухи в роки революцій 1905-1907 рр. в Україні.
43. Національно - визвольні повстання українського народу 20--30-х рр. XVII ст
44. Охарактеризуйте значення Запорізької Січі в історії українського народу. Розкрийте причини ліквідації Гетьманщини та Запорізької Січі.
45. Запорізька Січ у складі Гетьманщини в другій половині XVII ст.
46. Розкрийте причини Національно - визвольної війни українського народу середини XVI ст. Оцініть гетьмана Богдана Хмельницького як історичну особистість.
47. Національно - визвольна війна під керівництвом Б. Хмельницького. Воєнні дії 1648 - 1653 років.
48. Охарактеризуйте місце України часів Богдана Хмельницького в міжнародних відносинах Європи.
49. Охарактеризуйте роль Києво-Могилянської академії в культурно - освітньому розвитку українського народу.
50. Визначте особливості розвитку української культури XVI ст.
51. Охарактеризувати гайдамацький та опришківський рухи.
52. Заселення, політичний і соціально - економічний устрій Слобожанщини.
53. Період «Руїни» на українських землях. Гетьманування І. Виговського та Ю. Хмельницького.
54. Гетьманування П. Дорошенка. Боротьба за об'єднання українських земель.
55. Остаточна ліквідація гетьманства та автономного устрою Гетьманщини в другій половині XVIII ст. Гетьман Кирило Розумовський
56. Охарактеризуйте період гетьманування Д. Апостола.
57. Охарактеризуйте період гетьманування І. Мазепи.
58. Охарактеризуйте Конституцію Пилипа Орлика та її значення.
59. Охарактеризуйте адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ Українських земель у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці XVIII ст.

60. Поділи Польщі та входження українських земель до складу Російської імперії.
61. Наддніпрянська Україна в системі міжнародних відносин у XVIII - першій половині XIX ст.
62. Охарактеризуйте особливості промислового перевороту в Україні в першій половині XIX ст.
63. Початок національного відродження у Наддніпрянській Україні.
64. Декабристи та їхні послідовники в Наддніпрянщині.
65. Польський визвольний рух в Україні (20 - 30-ті роки XX ст..)
66. Роль Кирило - Мефодіївського товариства в українському національному відродженні.
67. Роль Тараса Шевченка в українському національному відродженні.
68. Початок національного відродження на західноукраїнських землях, «Руська трійця».
69. Національно - визвольний рух на західноукраїнських землях під час революції 1848 - 1849 рр. в Австрійській імперії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Вступник отримує білет, який містить три питання. Перше та друге – це теоретичний матеріал, де абітурієнт відповідає усно. Третє питання є практичним (виконується абітурієнтом письмово).

При оцінюванні відповіді основна увага приділяється таким критеріям:

- 1) повнота і правильність відповіді;
- 2) ступінь усвідомленості, розуміння вивченого;
- 3) мовленнєве оформлення відповіді.

Відповідь вступника має бути зв'язним, логічно послідовним повідомленням на певну тему, виявляти його вміння застосовувати визначення, правила до конкретних випадків. Відповідь вступника оцінюється за рівнями: «високий», «достатній», «недостатній» за **12-бальною шкалою**.

«Високий» рівень (10-12 балів).

Вступник: - ґрунтовно і повно викладає вивчений матеріал; - виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені; - викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.

«Достатній» рівень (4-9 балів).

Вступник: - дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й при оцінюванні «високого» рівня, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, наявні поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні; - виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але: викладає матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил.

«Недостатній» рівень (1-3 бали).

Вступник: - не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; - викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні; - виявляє повне незнання чи нерозуміння матеріал

Оцінка за 12-бальною системою оцінювання	Оцінка за 200-бальною системою оцінювання
1	не склав
2	не склав
3	не склав
4	120
5	130
6	140
7	150
8	160
9	170
10	180
11	190
12	200

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Власов В. С., Панарін О.С., Топольницька Ю.А. Історія України : підручник для 8 кл. закл. заг. сер. освіти. Київ : Літера ЛТД, 2021, 256 с.
2. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України : підручник для 8 кл. закл. заг. сер. освіти. Харків : Ранок, 2021. 192 с.
3. Дудар О. В., Гук О. І. Історія України : підручник для 8 кл. закл. заг. сер. освіти. Київ : Освіта, 2021, 224 с.
4. Шупак І. Л., Черкас Б. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Галушко К. Ю., Кронгауз В. О., Піскарьова І. О., Секеранський Д. О. Історія України : підручник для 8 кл. закл. заг. сер. освіти. Київ : Оріон, 2021, 224 с.
5. Власов В. С., Панарін О.С., Топольницька Ю.А. Історія України : підручник для 9 кл. закл. заг. сер. освіти. Київ : Літера ЛТД, 2022, 258 с.
6. Сорочинська Н. М., Гісем О. О. Історія України : підручник для 9 кл. закл. заг. сер. освіти. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2020, 270 с.
7. Шупак І. Л., Гирич І. Б., Турченко О. Г., Мороко В. М., Бурлака О. В. Історія України : підручник для 9 кл. закл. заг. сер. освіт и. Київ : Оріон, 2022, 370 с.
8. Власов В. С., Кульчицький С. В., Панарін О. С. Історія України : підручник для 10 кл. закл. заг. сер. освіти. Київ : Літера ЛТД, 2023, 312 с.
9. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України : підручник для 10 кл. закл. заг. сер. освіти. Харків : Ранок, 2018, 240с.
10. Пометун О. І., Гупан Н. М. Історія України : підручник для 10 кл. закл. зал. сер. освіти. Київ : Оріон, 2018, 256 с.
11. Струкевич О. К. Історія України : підручник для 10 кл. закл. заг. сер. освіти. Київ : Грамота, 2018, 240 с.
12. Власов В. С., Кульчицький С. В., Панарін О. С. Історія України : підручник для 11 кл. закл. заг. сер. освіти, Київ : Літера ЛТД, 2019, 256 с.
13. Гісем О. В., Мартинюк О. О. Історія України : підручник для 11 кл. закл. заг. сер. освіти. Харків : Ранок, 2019, 288 с.
14. Даниленко В.М. Історія України : підруч. для 11 кл. закл. заг. сер. освіти. Київ : Генеза, 2019, 224

